

Jólini voru í hondum. Öll í bygdinni hövdu nógmikið at takast við. Hann hevoi verið högur í ættinni, og kavafolv hövdu lagt seg á teigar og í tún. Tað var kvöld. Mánin var frammi á himlinum og tóktist hava alt vald, tí strálmarnar frá honum fevndu sera víða.

Janus og sonurin Haraldur, ið var uppkallaður eftir abba sínum, hövdu verið útrónir í dag, og sötu nú við búgvíð náttúrðaborð og fingur sær.

Hini húsfólkin Marianna, ið var móðir Haralds og dótturin Sigríð voru í køkinum og prátaðu við teir báðar.

— Er onki lag á tær, Haraldur, tú serti so gruggutur út ella bagir tær nakað? Janus, tit hava ikki verið ósamdir um nakað? Tað var Marianna, ið spurdi. Haraldur, ið var 17 ára gamalur, lat faðir sín svara fyri seg.

— Oh, nei, tað bagir honum einki, soleiðis, byrjaði Janus. Eg segði kanska okkurt eitt sindur harðliga við hann, meðan vit voru útrónir, helt hann fram.

— Íðan, hvat segði tú við hann, spurdi konan.

— Eg segði, stamaði Janus, eg segði, at mær dámar ikki, at hann kemur úr nógv saman við hani dótturini hjá Mortani. Jóhanna er tað hon eitur, segði Janus.

Marianna segði onki meira, men hugdi bert niður fyri seg. Systir Haralds, Sigríð, ið hevoi lagt til merkis, at móðurin ikki segði meira, segði síðan:

— Tvælt við tykkum báðum. Tað verður ikki neyðugt at fara og tosa um hatta í kvöld. Sigríð var tvey ár yngri enn bróðurin.

Faðir og móðir hennara starðu eina løtu at henni, men søgdu onki.

Haraldur sat framvegis í tønn og tóktist vera í einum øðrum heimi.

Hann skundaði sær við náttúrðanum, fór frá borðinum, tváði hendurnar, og fór út fyri dyr.

Har upp var mánin, hugsaði Haraldur og leit upp í móti himlinum.

Sum hann kortini er langt burtur. Eg hevoi óivað havt drúgvu tíð at komið upp til hansara.

Haraldur var alt í einum varugur við, at hann gjordi sær barnsligar tankar, og risti teir av sær.

Fót fyri fót fór hann oman trappurnar og helt leiðina niðan eftir. Hóast kolasvart myrkur, so var tað onki, ið forðaði honum. Hann var kendur á hesum leiðum. Haraldur tók dik á seg, og áðrenn hann varnaðist tað, var hann uppi við bogarðaportir. Skuldi hann fara niðan um bogarðarnar ella skuldi hann ikki? Haraldur ivaðist eina løtu og avgjordi ikki at fara, men seta seg niður á vøllin, har turt var.

Tað fór at koma meiri kuldi, hugsaði hann, meðan hann leit oman yvir bygdina. Öll húsin ljóssteyrnir, sum skygdu so alfarugt. Men tá árið er so mik ið liðið, kann alt ventast. Følv hövdu lagt seg í nátt, og líkt var til, at tað fór at verða kavaveður, og so varð ongin útróður.

Fedrar teirra

eftir

Johnsigurd Johannesen

Útróður, hugsaði Haraldur, men hvat var útróðurin verður, hvar var stuttleikin at fiska, tá faðirin altið skuldi harta hann við onkrum, meðan teir voru til báts? Og aloftast snúði tað seg um Jóhannu hjá Mortani.

Í dag hevoi faðirin aftur hartað hann við henni, meðan teir voru á útróðri. Haraldur kendti hitt kalda lotið strúka framvið andlitinum, og settist við hond upp undir kinn.

— Mær dámar onki, at tú hevur samband við Jóhannu hjá Mortani, hevoi faðirin sagt, júst í teirri løtu, hann hevoi syft eina prúða hýsa inn um stokkin.

— Tú veitst, at mær ikki dámar tað, men kortini ger tú tað, hevoi faðirin sagt við hann. Eisini er tú so ungur enn, hevoi hann sagt.

Og so var galið.

Eftir at faðirin enn eina ferð hevoi nevnt tað um Jóhannu, varð hann vorðin gruggutur, og hevoi ikki talað orð um nakað við faðirin, tað ið eftir var av túrinum. Haraldur lat ta høgru hondina, sum hevoi hildið tað hugsandi høvur hansara, fara niður móti buksunum, meðan hann hevoi vinstu hondina upp til vangan, og lat hesa hondina stuðla eina løtu.

Jú, hann var greiður yvir, hví faðirinum ikki hóvaði, at hann hevoi samband við Jóhannu, og Haraldur hugsaði, at hevoi hann verið í stóðu faðir síns, hevoi hann óivað gjørt tað sama, sum faðirin hevoi gjørt móti honum. Janus og Mortan komu ikki ásamt um ymisk viðurskifti, nú voru liðin nógv ár, síðan teir, sum

annars hövdu verið so væl, hövdu talað við hvønn annan.

Kortini mátti tað sigast vera nógv fyri, at hetta skuldi hava slíka ávirkan, at børn teirra ikki kundu hava samband hvørt við annað. Jóhanna og Haraldur hövdu frá tí, tey voru heilt smá, verið leiksyskin. Tá voru fedrar teirra eisini góðir vinnmenn, men so skjótt, sum splitur kom í vinarlag teirra, hevoi Haraldur fingið ávaringar frá faðirnum, um ikki at hava samband við dóttur Mortans, tí, sum hann segði, tað hóvaði honum als ikki. Um

Jóhanna mundi fáa ávaringar frá faðir hansara, visti hann ikki.

Móðurin segði ongantið nakað við sonin um hesi viðurskifti, og Haraldur skildi væl, hví hon onki segði, aftan á at faðir hansara hevoi greitt henni frá við náttúrðaborðið, hví onki var um hann.

Móðir Jóhannu og móðir hansara hövdu eisini verið sera góðar vinkonur, men líkt var til, at eitt split í vinarlagi teirra, eisini hevoi gjørt seg galdandi. Tær voru javngamlar og báðar úr somu bygd, meðan mennir ikki voru úr somu bygd, men hövdu avgjort at búsett seg her, tí júst á hesum plássi tóktist møguleiki vera at forvinna nakað.

Skipið voru í bygdini og nakrir bátar eisini, og konufólkini arbeiddu fiskin, sum mannfólkini fingur upp úr sjónum.

Nakað av fiski var komið upp á land í seinastuni, men so komu dagar, tá purt onki var at fáa. Arbeitt hevoi verið til seint út á kvöldið á flakavirkinum.

Millum konufólkini á virkinum, ið arbeiddu fiskin, var Jóhanna. Móðir hennara og móðir Haralds plagdu stundum at vera á virkinum tá nógv var at gera. Tað var keypmaðurin í bygdini, sum hevoi latið virkið bygt, og tað var eyðseð, at hann iðraði seg ikki um hetta. At so var, sást eina best, tá hann gekk so lettur niðri á bryggjuni og hugdi, tá bátarnir og skipini komu aftur, og fiskurin varð vígaður. Opnu bátarnir hövdu verið hepnir við snorinum í seinastum, og seinastu vikuna hövdu Harald og faðir hansara bert roynt við snori. Frammanundan hevoi bert linan verið nýtt.

Skipini í bygdini hövdu verið og fiskað við Ísland, einstök ið undir Føroyum, og túrarnir kundu vara upp til 14 dagar.

Haraldur hevoi borið eyga við Jóhannu, tá teir voru komnir aftur seinnapartin, og hann hevoi lagt til merkis, at hon líkasam ikki skilti andlitsbráð hansara hví hann sá so mulartrútin út.

Tann vánaligi hýrurin forðaði honum í at vera fryntligari. Og síðan hövdu faðirin og hann báðir gingið spakuliga niðan eftir, hagar til teir komu til húsini.

Teir nógvu tankarnir, ið Haraldur gjordi sær her uppi við bogarðarnar, hövdu ávirkað hann. Vinstra hondin, sum hevoi stuðlað hugsandi høvur hansara so væl, var dottin niður uttan at hann hevoi varnað

tað, og ryggurin, ið hevoi ligið aftrat teim mosgrónu steinum, var sokkin niður.

Hann hálduðaði og hevoi bestan hugin at lata eyguni aftur, men vaknaði tó við av einum vindblaki, ið rykti í andlit hansara. Vindurin hevoi avloyst lotið, hugsaði hann.

Haraldur reistist og helt leiðina oman eftir. Tað var so stilt inni, tey mundu vera farin til songar, hugsaði hann, tá hann trein innar. Klokkan mundi eisini vera vorðin nógv, helt hann, og fór innar í stovuna. Tað mundi verða best at leggja seg.

Faðirin hevoi onki sagt um nakran útróður í morgin. Í øllum førum ætlaði hann sær ikki tíðliga av stað, um so var.

Haraldur fór upp á loftið og innar í kamar sitt. Hann var so svømtungur, at teir tankarnir, hann gjordi sær, áðrenn hann sovnaði, vorðu bert viðfánir.

Um náttina kledði bygdin seg í vetrarbúnan.

Tá Haraldur var á fótum morgunin eftir og leit út gjøgnum kamarsgluggan, sá hann kava, so hvítan sum nakað. Ongin mundi hava gingið á bonum í morgun, hugsaði Haraldur, tí ongi fótaspor voru at siggja í kavanum, sum hevoi fjalt bóin við hvíta veldi sínum.

Haraldur smoygdi seg í kleðini og fór oman í køkin.

Móður og systur hansara voru longu uppi, hóast klokkan var ikki farin meiri enn av átta tíma.

— Tú var seint við hús í gjárkvöldið, helt Sigríð fyri við bróðurin. Mestur...

— Tig við tær, eg eri eldri enn nú. Tað var Haraldur, ið breyt hann av. Móðurin segði onki.

Haraldur setti seg á bonkin og fekk sær einar skóleistar upp á beinini.

— Tú kanska fær tær sjálvur, Haraldur. Drekkja er í kannuni. Tað var móðir hansara, ið talaði.

Haraldur reistist og skonkti sær upp í koppin, fekk sær eina breyðflis, klindi eitt sindur av margarini uppá, og settist síðan at eta.

— Viskerj er á borðinum, tú kanst fáa tær av honum, segði móðurin. Haraldur tók eitt tjógv, ið lá á borðinum, og skar av tí.

— Hvar er faðir í morgun, spurdi hann síðan.

— Hann fór oman á bryggjuna at forvitnast eftir útróðri.

— Íðan, so fer hann ongan veg í dag, segði Haraldur.

— Nei, eg haldi ikki, at hann ætlaði sær nakran veg.

Nú legðist hann við kava í nátt, so líkindi eru ikki tey bestu.

Haraldur helt, at hann skuldi oman á bryggjuna, aftan á, hann hevoi etið.

— Skal Sigríð ikki oman at arbeiða í fiski í dag, spurdi Haraldur.

— Jú, keypmaðurin sendi boð eftir henni í gjárkvöldið, og bað hana koma oman kl. 10 fyrrapartin í morgun, svaraði móðurin.

Haraldur reistist og fór oman í kjallaran, skóddi seg og fór út.

Sum alt var frískligt í morgun. Henda kalda luftin fær ein at gerast ein heilt annar, hugsaði Haraldur, og helt leiðina oman eftir veginum.

— Haraldur, varð nógv í gjár?

Haraldur snúði sær á.

Tað var vinmaðurin Liggjas, ið rópti. Teir voru javnaldrar og hövdu ymist til felags. Hövdu verið leikbróður.

— Nei, sera lítið. Lítið varð í gjár í heila tíkið, og langt er útlíðið. Nú legðist hann við kava eisini, segði Haraldur.

Liggjas kom gangandi eftir tí smølu gotuni, skamt frá veginum, yvir ímóti Harald.

— Íðan, so verður onki burtur úr nókrum útróðri í dag, helt hann fyri.

— Nei, svaraði Haraldur, Eftir hvat eg skilti á móður, hevur faðir ongar ætlanir um at fara nakran veg í dag, segði Haraldur.

— Hvar fer tú nú, spurdi Liggjas.

— Nei, eg ætlaði mær oman á bryggjuna at fregnast eitt sindur, segði Haraldur. Tú fer kanska somu leið.

— Jú, svaraði Liggjas.

Kommir omna á bryggjuna, sá teir stóru mannarnógvu.

Hvat mundi vera á vasi.

Haraldur og Liggjas hildu vera best at fara yvir, hagar mennir stóðu. Tá var tað Mortan, ið júst var afturkomin av útróðri, sum skipaði upp.

Millum annað hevoi hann fingið 10 stórar kalvar, og tað voru kalvarnir, ið hinir útróðarmennir hugdu at. Teir nærmast øvundaðu Mortani.

Mortan hevoi ein stóran bát, tann størsta í bygdini, og veðrið, ið verið verið í nátt, mundi tí ikki hava ávirkað henda stóra bátin. Tað sá í øllum førum soleiðis út.

— Hvar hevur tú verið? Tað var Janus, faðir Haralds, sum stóð millum hinar útróðarmennir, ið spurdi.

Haraldur gjordis illa við. Skuldi hann vera fegin ella ikki?

Tað var faðir hansara, ið spurdi Mortan. Og teir, sum hövdu ikki torgað hvønn annan í longri tíð, og hetta, sum hevoi borið við sær nakað, ið hann kundi gerast í ringum hýri av?

Haraldur kveitt til vikis, fyri at vita, um Liggjas, ið stóð undir liðuni á sær, mundi varnaðast nakað.

Mortan hevoi óivað svarað fyri langari tíð ella hevoi hann kanska ikki. Haraldur dugdi bert ikki at greiða frá hesum, tí hann hevoi ikki lurtat eftir, orsakað av hugsunarsemi sínum.

— Á flakavirkinum tóktist alt ganga sína vanligu gongd. Öll